

(Marajon.)

Marajon je zlo navadna igra, vendar je imenovana skoraj v slednem kraju drugač. Marajona igrajo pri nas fantje in dekleta, vendar vsak posebej. Odločijo si en kraj, katerega cilj" imenujejo, in seec nar rajši na kakem razpotju, da se od vsi strani do njega priditi more. Zdaj se vstopijo v kolobar in kakor bi trečkali, se preštevajo do ene določene številke. Kateroga zadnja številka zadene, ta potem lovi. Zdaj se lovec k "cilju" vstopi in šteje do 20 ali 50 ali 100 in med tem se morajo drugi razkropiti, ker potem lovec prece loviti raiine. Kterega vjame, ga vdari po herblu izpekli besedo: "cilj je moj in tvoj". Kteri pa srečno do cilja prileti, karsteza se s roko dotaknivi raono se besede izreče, in potem čaka, da so drugi al polovljeni al srečno k cilju" dospeli. Izgovorijo se pa poprej, al bo prvi al zadnji od lovca vjeti po tem drugi pod lovec; če pa nobenega ne vjame, lovi potem se enkrat, do tler poslednic" Kterega ne uhvati. Tako igrajo naprej, dokler se jim poljubni.

(Jera truma.)

(83) Jero trumo igrajo navadno le fantje in seec takole. Podajo se, Kteri igrati hočejo, nastak pripraven prostor. Tu odberejo med saboj dva, ki se mostnarja" imenujeta. Oddaljita se zdaj ta dva ene korake od drugih, in se tu natihoma pomenita, kakšne posebne imena bosta imela, n. p. eden je zlata krona in drugi je sreberni venec. al eden zlati perstan, drugi sreberni uhar itd. - Zdaj se vsi drugi igrajoči sprimejo eden drugega za roke in se v podolgasti rajdi približajo mostnarjema", pevajoči naslednjo pesmico:

Jera, truma!
 Jera, truma!
 Žive konje vodimo,
 Erdeče klače nosimo:
 Klače niso naše,
 Klače so cesarjeve,
 Cesarjeve, kraljeve!

Dlečnik misli, da je Jera namesto Hurra, ker "iz te igre vojaki duh veje".

Med tem se sprimeta tudi mostnarja" eden za desno in drugi za levo roko, in približajočim prot prestereta, da naprej ne morejo. Prvi v rajdi, ki se vajvoda" imenuje, jih zdaj upraša: Al je kaj kerden most?"

Mostnarja: Kol kamen gost.

Vajvoda: Al gre moja vojska skuz most?

Mostnarja: Se premal je je. In pri teh besedah vzdigneta roke skrižko,

da rajda kakor pod obokom skozi gre. Ko zadnji pride, mu mostnarja" z rokami pot prestereta in ga od rajde odločita, ter vprašata, al hoče biti to al to, kakoršne imena sta si namreč prilastila. Kterega mu n. p. venec ali krona si zbere, ta ga potem na svojo stran postavi, zgodi se pa tako natihoma, da imena roben drugi ne sliši. Drugi grede na ovink okol, in pevajoči zgoraj omenjeno pesmico, se zopet kakor poprej približajo mostnarjema", Kteri jih po omenjenem besedovanju zopet skoz most pustita in zadnjega od rajde zopet nazaj obderjeta. To gre potem tako dolgo, do tler vajvoda" cele trume ne zgubi. Zdaj se pa mostnarja" z obedvema rokama navzkriž primeta, zakaj kerdi: Čez to, da je celo vojsko zgabil, se zdaj vajvoda zapodi z vro silo proti mostnarjema" in hoče siloma skozi predeti, kar pa je navadno brez uspeha. Potem tu, vajvoda" pove, al hoče biti to al to, in zdaj pa se gledata mostnarja" svoje ljudi, koliko jih je vraki nabral. Zdaj pa se vlečejo". Sprimeta se na mreč mostnarja" tako za roke, da eden proti drugemu gledata. Med

(85) njima eden v tla čerto zarisa, Ktera velja za njo. Zdaj se vsakemu, mostnarja" oblenejo njegovi nabrani, ker se eden za drugim čez pas primejo in se ned krupom narazen vlečejo. Kteri druge čez zarisano črto k sebi polegnejo, so zmagovavci, in tako je igra končana.

(Orel)

Obla igrajo fantje in dekleta, seve, vsaki poreba. Med igrajočih je eden orel in drugi, kockja. Orel igra sam za se. Kockja pa se oklene eden čez pas, drugi čepet šaristemu in tako kar jih igra eden drugemu. Večsot jih je prav dolga rajda. Zdaj, orel pred, kockja stopivši, začne rekati, o lačen, lačen in potem sembertje skakljaje gleda, kako bi poslednjega od rajde zasacil; al kockja, ktera orlu nasprot veka, o si, si, tako umno svoje brani in pred, orlom tu in sem skaklja, da veliko krat dolgo časa mine, preden orel voj rop, zadnjega zmed rajde namreč, zasaci. Ker se igrajoči, kockja vedno dežijo, kakor pri ketni ud uda, in se za njo tu in sem vijajo, je to od daleč tako videti, kakor plavajoča riba v vodi. - Tako igrajo tako dolgo, dokler orel vsih ne polovi, kateri potem na kakem odločenem mestu stojijo. Zdaj si orel in kockja vsaki polovico igrajočih odvlejeta in potem se vlečijo ravno tako, kakor pri Jeri Arumi.

(Farbe)

(93) Farbe igrajo navadno prav majhni otroci. Med igrajočih se odberejo trije, eden je prodajavec, drugi angel in tretji stari volk. - Vsi drugi se vsedejo na kako klopi. (94) Zdaj, angel in stari volk siddalita, prodajavec pa vsakemu igrajočemu tiho na uho pove, ktera farba da bo on n.p. si si erdeča, si modra, si rumena, si zelena, si črna tu ker so otrokom skoraj le edine imenovane farbe znane, igrajočih pa je navadno veliko, jim potem prodajavec se da druge imena, ktere pa tudi za farbe veljajo, n.p. Mater božje čevlčiki, Mater božje uhani, Jezusov plašček, Jezusov kolter in št. Ko je prodajavec vsakemu povedal, ktera farba da je, nagnani angelji in stari volku, da je vse v redu. Zdaj se približa angel in pravi: Cingulin, cingulin.

Prodajavec: Kdo je?
Angel: Eu angelj.
Prodajavec: Kaj bi rad?
Angel: Farbe.
Prodajavec: Kakošne farbe?
Angel: Kakošne pa imate?

Prodajavec mu zdaj imenuje farbe, ker pravi: Imam te in te, dokler mi vsih ne pove. Zdaj angel pove, ktero farbo imeti hoče in prodajavec pravi: Zber si jo! Zdaj si zbera; ako pravega zadene ga pelje saboj, ako pa ne zadene pravega, gre prazen. - Zdaj se približa stari volk in pravi: Num bum, bum bum!

Prodajavec: Kto je?
Stari volk: Eu stari volk.

in potem se sprainjeta ravno tako, kakor prej z angeljem. - Nazadnje si zbera, kakor poprej angel farbo; če pravega zadene, ga pelje saboj, če ne, pa prazen odide. Tako se verstita angel in stari volk tako dolgo, dokler vsih farb ne pobereata. Da pa otroci rajši vidijo, da jih angel pokupi, kakor pa stari volk, je gotovo. Smešno je videti, kako angelji med tem, ko farbe zbera, marsikateri z očmi miga, češ, jaz sem; med tem, ko se sakrat, ko stari volk zbera, vsi prav resno dežijo. Ko so vse farbe pobrane, potem se tehtajo. Dva močnejša se sprimeta za roke, ta pa, ki ima tehtan biti, se jima čez roke nasloni. Stari volk pa kleči pred njim naftleh in ga moli, ker prav gosto v vanj šepeta: Kača, kača z rosa leze. Če se tehtani ne da zmoliti, da bi se smejati začel, gre potem v nebesa, če ga pa smeh posili, gre v peklo. Tako se do zadnjega tehtajo, in dasiravno so le igrali, vendar niso nič kaj pri volji, kteri so v peklu. Tako je igra končana.

(100)

(Zamorčki.)

Zamorčke igrajo navadno prav majhni otroci in sicer takole: Igrajoči se skupaj vstopijo, sključijo prste v pest, si postavijo pesti eden drugemu (levo al desno, kakor je kteremu bolj na roke) eno na drugo in sicer tako, da vsih igrajočih tisti prstni udje, ki se dlani deržijo, pridejo ravno eden nad drugega. Igraj se začne eden igrajočih z prstom gor omenjenih udov dotikovat; in začemsi pri kar edoznem udu nar nižje pesti vpraša: Kaj je to? - Vsi odgovoré: Péc. Tako vprašaje se dotikuje uda za udom, dokler pri vrhni pesti do palca, ki je čest pest položen, ne pride. Za palec primši, vpraša: Kaj je? - in na to odgovore

Vsi: Poličica

Vprašavec: Kaj je blo na poličici?

Vsi: Mesce.

Vprašavec: Kje je tisto mesce?

Vsi: Mucka ga je vzela. (maka)

(101)

Vprašavec: Kje je tista mucka?

Vsi: V hrib je letela.

Vprašavec: Kje je tisti hrib?

Vsi: Pogorel je.

Vprašavec: Kje je tisto pogorišče?

Vsi: Voda ga je poplaknila.

Vprašavec: Kje je tista voda?

Vsi: Zamorčki so jo popili.

Vprašavec: Kje so tisti zamorčki?

Vsi: V hrib so šli Količke ukat, da bodo mostke ravnali, da bodo babce in dedčke čezmetali, in da se bomo mi zdaj malo poklečali. In idaj se en čas kecajo eden drugega po prstih in rokah. Potem začnejo igro zopet od konca, dokler se ne naveličajo.

(Kolter šivati.)

Kolter šivajo fantje in dekleta, kakor se že zastopi, vealki porebej. Igrajoči se vstopijo v pare eden za drugim tako, da je po sredi med njimi ulica. Igraj se sprimejo vsak z svojim parom za roke, karste kvitko dvignejo, da se skoz celo ulico kakor pod obokom in zamore. Par za parom se zdaj podajo, ves čas se za roke deržaje, skoz omenjeno ulico; zadnji par namreč narpoprej in pred sprednji par dospévši, se ibéno prec v red postavi, kakor je na nmem koncu stal; za njim stojeci in pridni par zopet tako, in tako gredo par za parom skoz ulico, na drugem koncu zopet v red stopivši, brez da bi se ulica kaj razderla. Tako ibéno včasih ta igra gre, da je prav fletno gledati. Po celo četertinko daleč šivajo tako kolter po cesti al kakem travniku, včasih se delj časa.

To so sedaj poglavitnije igre, ki jih mladina pri nas o velikonočnih praznikih in tudi včasih drugokrat med letom igra, vendar z takim veseljem nitdar, kakor ravno velikonočne dni. Imajo res velikonočni dnevi nekaj posebnega v sebi, ki clovcka nekako za vesalje vsega pripravnega naredi. - Spominja vredno pa je, da se vse te igre pod lipno sred terga, alpaž igrati začinjajo, kar me velikokrat čisto opomne na starodavne čase, ko je bla lipa našim pravedom še sveto drvo. Ljubezni do tega drvesa je resarstvo vtjnil vsem novarijam vteplena v sera slovenskega naroda. Pri mo se več ne pleše pod njo o somnijih in shodivših, kakor je še drugi slovenskih krajih navadno; vmatnila se je ka šega pak pri nas v netatent slovenskih krajih navadno; vmatnila se je ka šega pak pri nas drugi slovenskih krajih navadno; vmatnila se je ka šega pak pri nas bilo mende po vsem slovenskem posreme vredno. "O kres" drug pot kaj!

3

Popisal J. Levčič. - Iz Einspielergjevega "Prijetela" III (1854) 76-78, 83-85, 93-95, 100-102.